

Βρυξέλλες, 27.11.2013
SWD(2013) 481 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει την

**Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
σχετικά με τη θέσπιση διαδικαστικών εγγυήσεων για παιδιά ύποπτα ή κατηγορούμενα
σε ποινικές διαδικασίες**

{COM(2013) 822 final}

{SWD(2013) 480 final}

{SWD(2013) 492 final}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει την

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

σχετικά με τη θέσπιση διαδικαστικών εγγυήσεων για παιδιά ύποπτα ή κατηγορούμενα σε ποινικές διαδικασίες

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

1.1. Τα γενικά προβλήματα

(1) Ανεπαρκής προστασία των δικαιωμάτων δίκαιης δίκης των παιδιών και των ευάλωτων ενηλίκων, με βάση το ισχύον διεθνές και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο

Παρά την ύπαρξη κοινών αρχών και ελάχιστων προδιαγραφών που προκύπτουν από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και άλλες πράξεις του διεθνούς δικαίου, τα δικαιώματα δίκαιης δίκης των ευάλωτων προσώπων (δηλ. των παιδιών, με την έννοια των προσώπων ηλικίας κάτω των 18 ετών και των ευάλωτων ενηλίκων, όπως τα άτομα με νοητική ανεπάρκεια, σωματικές ή ψυχολογικές μειονεξίες¹) καθ' όλη τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων της ποινικής διαδικασίας, προς το παρόν, δεν διασφαλίζονται επαρκώς εντός της ΕΕ, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αποτραπούν οι παραβιάσεις του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ.

(2) Ανυπαρξία ολοκληρωμένης προστασίας των παιδιών και των ευάλωτων ενηλίκων από τα ήδη θεσπισθέντα μέτρα σύμφωνα με το πρόγραμμα της Στοκχόλμης

Επιπλέον, τα μέτρα σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα που έχουν ήδη εγκριθεί στην ΕΕ μετά το πρόγραμμα της Στοκχόλμης² δεν παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις ώστε τα ευάλωτα πρόσωπα να μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά τα δικαιώματά τους. Αν και προβλέπουν ορισμένες εγγυήσεις για όλους τους υπόπτους και κατηγορουμένους, δεν λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες των ευάλωτων υπόπτων και κατηγορουμένων, που προκύπτουν σε διάφορα στάδια της ποινικής διαδικασίας (π.χ. κατάλληλοι μηχανισμοί αξιολόγησης της ευπάθειάς τους, υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο, ιατρική βοήθεια, ειδική κατάρτιση των αρχών επιβολής του νόμου, δικαστών κλπ.). Πράγματι, το πρόγραμμα της Στοκχόλμης και το μετέπειτα σχέδιο δράσης³ της Επιτροπής προβλέπουν ρητά ότι θα πρέπει να εγκριθεί ένα ειδικό μέτρο που θα προβλέπει κοινούς ελάχιστους κανόνες για τα ευάλωτα πρόσωπα επιπλέον των άλλων μέτρων για τα δικονομικά δικαιώματα. Χωρίς ένα τέτοιο μέσο, η προστασία των υπόπτων ή των κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες δεν θα είναι πλήρης και οι στόχοι του προγράμματος της Στοκχόλμης και του οδικού χάρτη για τα δικονομικά δικαιώματα⁴ δεν θα μπορούν να επιτευχθούν πλήρως.

¹ Καμία διεθνής ή ευρωπαϊκή νομική πράξη δεν ορίζει την έννοια του «ευάλωτου ενήλικα».

² ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1

³ COM(2010) 171 τελικό της 20.4.2010

⁴ ΕΕ C 295 της 4.12.2009, σ. 1

3) Η ανεπαρκής προστασία των παιδιών και των ευάλωτων ενηλίκων επηρεάζει την αμοιβαία εμπιστοσύνη και παρακωλύει την ομαλή λειτουργία της αμοιβαίας αναγνώρισης

Η έλλειψη κατάλληλης προστασίας των διαδικαστικών εγγυήσεων για τα παιδιά και τους ευάλωτους ενήλικες μπορεί να οδηγήσει σε ανεπαρκή αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των δικαστικών αρχών και, με τον τρόπο αυτό, να παρεμποδίσει τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις. Καθώς η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του χώρου δικαιοσύνης, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη για την αποτελεσματική λειτουργία του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Για να δημιουργηθεί αυτό το κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης, τα κράτη μέλη ανέφεραν στον οδικό χάρτη σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα, τα μέτρα που είναι αναγκαία για την επίτευξη των εν λόγω ελάχιστων προτύπων αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Στα προβλεπόμενα μέτρα περιλαμβάνονται ειδικές εγγυήσεις για τα ευάλωτα πρόσωπα.

1.2. Επηρεαζόμενη ομάδα ανθρώπων

Ο αριθμός των παιδιών που έρχονται αντιμέτωπα με την ποινική δικαιοσύνη είναι περίπου 1.086.000 σε ολόκληρη την ΕΕ, δηλαδή το 12 % του συνολικού ευρωπαϊκού πληθυσμού που έρχεται αντιμέτωπος με την ποινική δικαιοσύνη. Όσον αφορά τους ευάλωτους ενήλικες (ποσοστό περίπου 4 έως 8 % του συνολικού πληθυσμού που εμπλέκεται σε ποινικές διαδικασίες), ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κάθε είδους προβλήματα που δεν θα τους επέτρεπαν να συμμετέχουν πλήρως σε ποινικές διαδικασίες.

1.3. Αντίδραση των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων μερών

Τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. δικηγορικοί σύλλογοι, ΜΚΟ, ενώσεις οικογενειακής πρωτοβουλίας) υπογραμμίζουν σαφώς την ανάγκη ειδικών εγγυήσεων για τα ευάλωτα πρόσωπα (ιδίως τα παιδιά). Στο πλαίσιο αυτό, τόνισαν την ανεπαρκή και ανομοιογενή εφαρμογή των διεθνών προτύπων και την απόλυτη ανάγκη να θεσπιστούν κοινοί ελάχιστοι κανόνες μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Όλες οι εγγυήσεις που παρουσιάζονται στην εκτίμηση επιπτώσεων συζητήθηκαν ευρέως και υποστηρίχθηκαν. Θεωρήθηκε κυρίως ως βασικό μέτρο η υποχρεωτική συνδρομή από δικηγόρο. Προτάθηκε να εξετάζεται χωριστά η περίπτωση των παιδιών και η περίπτωση των ευάλωτων ενηλίκων, μεταξύ άλλων, λόγω απουσίας ενός κοινού ορισμού των ευάλωτων ενηλίκων.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Είναι αναγκαία η ανάληψη δράσης της ΕΕ, με βάση τα ακόλουθα τρία στοιχεία:

(1) *Ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δικαστικών αρχών:* Η έλλειψη επαρκούς προστασίας των παιδιών και των ευάλωτων ενηλίκων έχει επίσης ως αποτέλεσμα σήμερα την ανεπαρκή εμπιστοσύνη μεταξύ των δικαστικών αρχών, γεγονός που υπονομεύει τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές διαστάσεις. Στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να προτείνει ειδικές εγγυήσεις για την προστασία των ευάλωτων προσώπων (που καλύπτει συγχρόνως τα παιδιά και τους ευάλωτους ενήλικες).

(2) *Κυκλοφορία των προσώπων:* Παιδιά και ευάλωτοι ενήλικες μπορούν να εμπλακούν σε ποινικές διαδικασίες έξω από το κράτος μέλος τους. Οι ανάγκες αυτών των υπόπτων ή κατηγορουμένων πρέπει να αντιμετωπισθούν σε επίπεδο ΕΕ.

(3) *Τα όρια των διεθνών προτύπων:* Η ΕΣΔΑ θέτει ήδη πανευρωπαϊκά πρότυπα δίκαιης δίκης, αλλά οι μηχανισμοί επιβολής δεν μπορούν να εγguhθούν επαρκές και συνεπές επίπεδο συμμόρφωσης από τα κράτη που την έχουν υπογράψει, συμπεριλαμβανομένων των κρατών

μελών της ΕΕ.⁵ Επιπλέον, η έλλειψη εκτελεστότητας των διεθνών συμβάσεων που αφορούν τα παιδιά και τα άτομα με αναπηρία, τις οποίες έχει επικυρώσει η Ένωση, δεν καθιστά πιθανή μια ενιαία εφαρμογή των κανόνων αυτών σε όλη την ΕΕ.

3. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

Στόχοι:	
Γενικοί:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εγγύηση αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των θεμελιωδών διαδικαστικών δικαιωμάτων των ευάλωτων υπόπτων και κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες. ▪ Ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης ώστε να διευκολύνεται η αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων στην ΕΕ και βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας στην ΕΕ.
Ειδικοί:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A: Ορθή εκτίμηση της ευπάθειας των υπόπτων και κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες στην αρχή και καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. ▪ B: Οι ευάλωτοι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι λαμβάνουν κατάλληλη συνδρομή στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και έχουν υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο, και αναφαίρετο δικαίωμα, να τους επιτρέπεται να κατανοούν και να συμμετέχουν ουσιαστικά στην ποινική διαδικασία. ▪ Γ: Τα ευάλωτα πρόσωπα, ιδίως τα παιδιά, διαθέτουν δέσμη κατάλληλων διαδικαστικών εγγυήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές τους ανάγκες σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας (π.χ. ανακρίσεις της αστυνομίας, ακροαματικές διαδικασίες, κράτηση).
Επιχειρησιακοί:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A.1: Εφαρμογή μηχανισμών κατάλληλης εκτίμησης της ευπάθειας των παιδιών και των ευάλωτων ενηλίκων από την έναρξη της ποινικής διαδικασίας, αρχίζοντας από την πρώτη τους επαφή με τις αστυνομικές ή δικαστικές αρχές. ▪ B.1: Τα παιδιά και οι ευάλωτοι ενήλικες θα επικουρούνται δεόντως από τους γονείς τους/νομίμους εκπροσώπους ή ενδεδειγμένο ενήλικο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. ▪ B.2: Τα παιδιά και οι ευάλωτοι ενήλικες θα επωφελούνται υποχρεωτικής πρόσβασης σε δικηγόρο από την έναρξη της ποινικής διαδικασίας, ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα να συμμετέχουν

⁵ Ακόμη και οι περιοδικές εκθέσεις της CPT προς τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, με τις οποίες τα κράτη μέλη καλούνται να εξασφαλίσουν ότι οι συλληφθέντες ύποπτοι έχουν άμεση πρόσβαση σε νομικές συμβουλές είχαν ως αποτέλεσμα να θεσπιστεί ένα σύστημα κοινοποίησης με τέτοια μέσα μόνον σε μια μειοψηφία των κρατών μελών.

	<p>αποτελεσματικά στη διαδικασία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Γ.1: Τα παιδιά και οι ευάλωτοι ενήλικες θα λαμβάνουν κατάλληλες εγγυήσεις με βάση τις ειδικές τους ανάγκες κατά τα διάφορα στάδια της ποινικής διαδικασίας (π.χ. οπτικοακουστική εγγραφή κατά τις αστυνομικές ανακρίσεις, κανόνες προστασίας του ιδιωτικού βίου, περιορισμοί της προσωρινής κράτησης).
--	--

4. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τέσσερις κύριες επιλογές πολιτικής εξετάστηκαν λεπτομερώς:

Επιλογή 1 Διατήρηση υπάρχουσας κατάστασης	1 της	Διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης. Η επιλογή αυτή θα σήμαινε τη μη ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ.
Επιλογή 2 Χαμηλό υποχρεώσεων	επίπεδο	Μη νομοθετική δράση («soft law») υπέρ της προστασίας των δικαιωμάτων των ευάλωτων υπόπτων και κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες, μέσω, για παράδειγμα, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης της μεταχείρισης, της κατάρτισης και της διάδοσης ορθών πρακτικών.
Επιλογή 3 Μεσαίο υποχρεώσεων	επίπεδο	Η επιλογή 3 θέτει ελάχιστους κανόνες για την εφαρμογή του κεκτημένου του ΕΔΑΔ και των συναφών πτυχών των σχετικών διεθνών διατάξεων σχετικά με τις διαδικαστικές εγγυήσεις για την προστασία των ευάλωτων υπόπτων και κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες.
Επιλογή 4 Υψηλό υποχρεώσεων	επίπεδο	Η επιλογή 4 είναι η πλέον φιλόδοξη και περιοριστική επιλογή που προχωρεί πέρα από την επιλογή 3 όσον αφορά ορισμένες εγγυήσεις. Αυτές οι πρόσθετες εγγυήσεις θα περιλαμβάνουν μια σε βάθος εκτίμηση της ευπάθειας, ενισχυμένη ιατρική εξέταση (για τους ευάλωτους ενήλικες), οπτικοακουστική εγγραφή των ανακρίσεων της αστυνομίας, ειδικά εκπαιδευμένους δικαστές, πρόσβαση των κρατούμενων σε εκπαιδευτικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες.
Οι επιλογές 3 και 4 θα μπορούσαν να λάβουν τη μορφή οδηγίας ή σύστασης. Μπορούν να συνδυαστούν στοιχεία και των δύο επιλογών. Υπάρχει η πρόθεση να γίνουν ξεχωριστές ενέργειες υπό μορφή οδηγίας για τα παιδιά και σύστασης για τους ευάλωτους ενήλικες.		

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

5.1. Αποτελεσματικότητα στην επίτευξη στόχων πολιτικής

- Επιλογή 1- το ανεπαρκές επίπεδο προστασίας των ευάλωτων υπόπτων ή κατηγορουμένων θα παραμείνει αμετάβλητο.
- Επιλογή 2 –χαμηλά κίνητρα για τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, λόγω της έλλειψης κανονιστικής δράσης.

- Επιλογή 3 –μέτριος αντίκτυπος, καθώς η επιλογή αυτή θα συμβάλει στην επίτευξη των γενικών στόχων του (των) μέτρου (-ων) που καλύπτουν ειδικές εγγυήσεις για τα παιδιά και τους ευάλωτους ενήλικες.
- Επιλογή 4 –επιβάλλει πιο φιλόδοξους κανόνες και «υψηλότερο» επίπεδο υποχρεώσεων για τα κράτη μέλη από ό,τι η επιλογή 3, σχετικά με ορισμένες εγγυήσεις, όπως η εκτίμηση της ευπάθειας, η ιατρική εξέταση (για τους ευάλωτους ενήλικες), οι ανακρίσεις της αστυνομίας, οι ακροαματικές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου και η κράτηση. Θα βελτιώσει σημαντικά την αμοιβαία εμπιστοσύνη και συνεργασία.

5.2. Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα

- Επιλογή 1: καμία βελτίωση του ανεπαρκούς επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων δίκαιης δίκης για τα εύλωτα πρόσωπα.
- Επιλογή 2: περιορισμένος αντίκτυπος, καθώς θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη θα εφαρμόσουν τις μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές.
- Επιλογή 3: θετικός αντίκτυπος στα θεμελιώδη δικαιώματα: πιο συγκεκριμένα, η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν επαρκή πληροφόρηση και βοήθεια από τους γονείς/νομίμους εκπροσώπους ή από ενδεδειγμένο ενήλικο θα ενισχύσει το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη. Η υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο θα έχει σημαντική επίπτωση στα δικαιώματα υπεράσπισης των εύλωτων ατόμων. Επιπλέον, ορισμένες εγγυήσεις όσον αφορά τις ανακρίσεις της αστυνομίας, τις ακροαματικές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου και την κράτηση, θα ενισχύσουν τα δικαιώματα δίκαιης δίκης.
- Η επιλογή 4 θα έχει τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα και από τις τέσσερις επιλογές: Η αναλυτική αξιολόγηση των εύλωτων προσώπων θα επιτρέψει να αντιμετωπιστούν οι ειδικές τους ανάγκες· η ιατρική βοήθεια θα εξασφαλίσει την ακεραιότητα των εύλωτων προσώπων· προβλέπονται διάφορες ειδικές εγγυήσεις όσον αφορά τις ανακρίσεις της αστυνομίας (π.χ. οπτικοακουστική εγγραφή), την κράτηση (παραγραφή και αναλογικότητα) και τις ακροαματικές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου (π.χ. εξειδικευμένη κατάρτιση για τους δικαστές, κανόνες για την προστασία του ιδιωτικού βίου).

5.3. Επιπτώσεις στα εθνικά συστήματα απονομής δικαιοσύνης

- Επιλογή 1: οι αποκλίσεις μεταξύ των συστημάτων των κρατών μελών, θα διατηρηθούν ή ακόμη και θα αυξηθούν.
- Επιλογή 2: ο συνολικός αντίκτυπος θα είναι περιορισμένος, δεδομένου ότι ο μη δεσμευτικός χαρακτήρας αυτής της επιλογής πολιτικής μπορεί να μην αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα.
- Οι επιλογές 3 και 4 θα έχουν θετικό αντίκτυπο για τα δικαστικά συστήματα των κρατών μελών, δεδομένου ότι θα αυξηθεί η ασφάλεια δικαίου με τη θέσπιση κοινώς συμφωνημένων ελάχιστων προτύπων όσον αφορά την προστασία των εύλωτων υπόπτων και κατηγορουμένων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Όλα τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να θεσπίσουν τροποποιήσεις των εθνικών ποινικών δικονομικών διατάξεων. Οι επιλογές αυτές θα ενισχύσουν επίσης σημαντικά τη δικαστική συνεργασία εφόσον θα μειωθούν οι διαφορές όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη χορηγούν ορισμένα δικαιώματα στους ευάλωτους υπόπτους και κατηγορουμένους.

5.4. Δημοσιονομικές και οικονομικές επιπτώσεις

- Επιλογή 1: Δεν υπάρχουν άμεσες οικονομικές επιβαρύνσεις από την εν λόγω επιλογή.
- Επιλογή 2: Η οικονομική επιβάρυνση που προκύπτει από αυτή την επιλογή θα εξαρτηθεί από το επίπεδο εφαρμογής στα κράτη μέλη. Το ανώτατο συνολικό δημοσιονομικό κόστος

εκτιμάται σε περίπου **20,2 εκατ. ευρώ** (επιμόρφωση δικαστών και αξιωματικών της αστυνομίας και δυνητικό κόστος για την εκπόνηση μελέτης, εργαστήρια, κ.λπ.).

- Επιλογή 3: Το συνολικό κόστος αναμένεται στον **μέσο όρο** των τεσσάρων επιλογών. Το συνολικό κόστος ανέρχεται σε **100,1 εκατ. ευρώ (παιδιά)** και κυμαίνεται από **τουλάχιστον 40,3 εκατ. ευρώ έως το πολύ 72,8 ευρώ (ευάλωτοι ενήλικες)**.
- Επιλογή 4: Το συνολικό κόστος αναμένεται να είναι το υψηλότερο από τις τέσσερις επιλογές. Το συνολικό κόστος ανέρχεται σε **164,2 εκατ. ευρώ** [182,8 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης] (**παιδιά**) και κυμαίνεται μεταξύ **134,4 εκατ. ευρώ έως 228,9 εκατ. ευρώ** [153 εκατ. ευρώ έως το πολύ 247,5 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης] (**ευάλωτοι ενήλικες**).

6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ/ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

(1) Παιδιά

Η εκτίμηση οδήγησε στην επιλογή μιας προτιμώμενης επιλογής για παιδιά, υπό τη μορφή **οδηγίας που συνδυάζει στοιχεία της επιλογής 3 και της επιλογής 4**.

Μια τέτοια οδηγία θα παρέχει **ελάχιστες εγγυήσεις υπέρ των παιδιών υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες στην ΕΕ**. Θα είναι **νομικά δεσμευτική** για τα κράτη μέλη και, όταν τεθεί σε εφαρμογή, θα βελτιώσει το επίπεδο προστασίας στην ΕΕ.

Ο συνδυασμός στοιχείων από την επιλογή 3 και την επιλογή 4 λαμβάνει υπόψη τις πτυχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και έχει σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία με την ενίσχυση των ελάχιστων προτύπων που βασίζονται στο κεκτημένο ΕΔΑΔ και τα διεθνή πρότυπα όσον αφορά τις δικονομικές εγγυήσεις υπέρ παιδιών υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες.

Οι **συνολικές δαπάνες ανέρχονται σε 136,2 εκατ. ευρώ** [154,8 ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης].⁶ Θα επηρεαστούν όλα τα κράτη μέλη, αλλά σε διαφορετικό βαθμό. Οι συνολικές δαπάνες ανά κράτος μέλος:

AT: 3,564· **BE:** 802· **BU:** 714· **CY:** 94· **CZ:** 996· **DE:** 35,982· **DK:** 413· **EE:** 170· **EL:** 1,042· **ES:** 2,175· **FI:** 3,545· **FR:** 17,950· **HU:** 667· **IE:** 1,309· **IT:** 4,978· **LT:** 346· **LV:** 134· **LU:** 172· **MT:** 22· **NL:** 3,225· **PL:** 2,548· **PT:** 495· **RO:** 1,130· **SE:** 7,330· **SK:** 337· **SI:** 112· **UK:** 45,907⁷

(2) Ενήλικες

Η δυσκολία να καθοριστεί ένας γενικός ορισμός και, συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής της προβλεπόμενης πρωτοβουλίας και η ύπαρξη λιγότερων σχετικών διεθνών προτύπων και διατάξεων για ευπαθείς ενήλικες απέκλεισε τη λήψη δεσμευτικών μέτρων σε σχέση με τις εγγυήσεις για τους ευάλωτους ενήλικες.

Η αξιολόγηση οδήγησε στην προτιμώμενη επιλογή για τους ευάλωτους ενήλικες, με τη μορφή **σύστασης που συνδυάζει στοιχεία της επιλογής 3 και της επιλογής 4**.

Ο συνδυασμός στοιχείων από την επιλογή 3 και την επιλογή 4 λαμβάνει υπόψη τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και έχει σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία με την ενίσχυση των ελάχιστων προτύπων που βασίζονται στο κεκτημένο ΕΔΑΔ και στα διεθνή πρότυπα όσον αφορά τις διαδικαστικές εγγυήσεις για τους ευάλωτους ενήλικες υπόπτους ή κατηγορουμένους σε ποινικές διαδικασίες.

⁶ Περιλαμβανομένου του κόστους κατάρτισης

⁷ Μη περιλαμβανομένου του κόστους κατάρτισης

Οι συνολικές δαπάνες κυμαίνονται από **70,9** έως **133,6 εκατ. ευρώ** [89,5 έως 152,2 εκατ. ευρώ, περιλαμβανομένης της κατάρτισης].⁸ Θα επηρεαστούν όλα τα κράτη μέλη, αλλά σε διαφορετικό βαθμό. Το συνολικό κόστος ανά κράτος μέλος (ελάχιστο-μέγιστο):

AT: 847-1,397· **BE:** 1,159-2,289· **BU:** 762-1,554· **CY:** 82-149· **CZ:** 1,056-1,940· **DE:** 8,363-15,367· **DK:** 4,455-8,818· **EE:** 136-251· **EL:** 1,152-2,114· **ES:** 4,606-8,464· **FI:** 435-780· **FR:** 6,384-11,709· **HU:** 1,021-1,878· **IE:** 839-1,424· **IT:** 6,005-10,998· **LT:** 346-634· **LV:** 233-425· **LU:** 49-91· **MT:** 41-77· **NL:** 1,342-2,415· **PL:** 3,197-5,762· **PT:** 1,080-1,983· **RO:** 2,190-4,023· **SE:** 769-1,387· **SK:** 551-1,009· **SI:** 205-376· **UK:** 23,430-45,869⁹

[Τα ποσά αυτά υπολογίζονται με βάση την υπόθεση ότι όλα τα κράτη μέλη θα εφαρμόσουν τη σύσταση.]

Στα ποσά αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη οι **ενδεχόμενες εξοικονομήσεις κόστους** που θα προκύψουν από τη μείωση του σημερινού κόστους προσφυγών ενόπιον του ΕΔΑΔ και των εθνικών δικαστηρίων, των νέων προσφυγών, των χρηματικών αποζημιώσεων, των αναστολών διώξεων λόγω παραβίασης των δικαιωμάτων των υπόπτων για δίκαιη δίκη. Ιδίως, η υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο θα οδηγήσει σε βελτίωση της νομικής προστασίας, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την επανάληψη των ανακρίσεων και θα συμβάλει στον εξορθολογισμό των ερευνών και των ακροάσεων και μείωση των στερητικών της ελευθερίας μέτρων. Μακροπρόθεσμα, η δημοσιονομική επίπτωση θα πρέπει να μειωθεί σταδιακά, εφόσον οι διαδικαστικές εγγυήσεις για τα ευάλωτα πρόσωπα θα βελτιωθούν, και τα μέσα έννομης προστασίας σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων δίκαιης δίκης θα χρησιμοποιούνται λιγότερο.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το χρονοδιάγραμμα για τη μεταφορά της προτεινόμενης οδηγίας για τα παιδιά θα είναι δύο έτη από την έναρξη ισχύος της. Όσον αφορά την προτεινόμενη σύσταση για τους ευάλωτους ενήλικες, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την εφαρμογή της το αργότερο τρία έως τέσσερα έτη από τη δημοσίευση.

Επιπλέον, η Επιτροπή προβλέπει την εκπόνηση ειδικής εμπειρικής μελέτης εστιασμένης στη συλλογή δεδομένων επί 3-5 έτη για την εφαρμογή κάθε πράξης του οδικού χάρτη για τα δικονομικά δικαιώματα. Για να διαμορφωθεί μια πλήρης εικόνα τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική πλευρά σχετικά με την αποτελεσματικότητα των προτάσεων, θα χρησιμοποιηθούν ειδικοί δείκτες για τα παιδιά και τους ευάλωτους ενήλικες.

⁸ Περιλαμβανομένου του κόστους κατάρτισης

⁹ Μη περιλαμβανομένου του κόστους κατάρτισης